

Irosankinare Pablo Jotyaantziniri Galacia-Satziite

Ovethataantsi

¹ Naakatake Pablo otyaantzimirori iroka osankinarentsi. Otyaantajanori nonatzi naaka. Kaarira atziripayeeni otyaantenane, aña Jesucristo otyaantakenari itsipatakari Ashitairi Pava oviriintaiririranki ikamayetaka.

² Arira nokaratziri maaroni iyekiite kempisantanaatsiri jaka nosankinatzimiro iroka. Eerokaite notyaantzini pikaratzzi pikempisantai janta Galacia-ki.

³ Onkamintha ineshinonkayetaiyaami Ashitairi Pava, kameetha isaikakaayetaimi, ari inkempitzityaamiri eejatzi Avinkatharite Jesucristo.

⁴ Tema iro ikovakeri Ashitairi Pava irishinetakoventai Cristo, ikamimentayetakai akaariperoshireyevetaka, ari onkantya eero akempitakotantaari ikaratzzi kaariperovaitatsiri iroñaaka, okempivaitakaromi intsiparyaakoven-taatyeeemi.

⁵ Onkamintha iñaapinkathatapiintayeetairi Pava. Ari onkantaitatyeeyaani.

*Tekatsi pashine Kameethari Ñaantsi
ovavisaakoshiretantatsine*

⁶ Pomapokantanakano pikatzimatata povashaantanakero pikempisantayevetanakari Pava. Tema iriitake iyoshiiyevetaami, iniroite

jetakoyetami irootake jotyaaantantakamiriri Cristo. ¿Opaitama pikempisantashitantakarori pashine kaari kempityaarone Kameethari Ñaantsi?

⁷ Tema kyaaryoo nonkante naaka, tekatsira pashine ñaantsi ovavisaakoshiretantatsineri. Kempitaka tzimatsi ovashaantakaakemirori, ikovatzi iroitzipinaashiretemi, irootake jovashiñaantayetakarori tsika okanta iñaaventakoyeetziri Cristo.

⁸ Aririkami novashiñaayetaimiromi naaka okaratzi nokamantziyetakamiri pairani, irovasankitaitenaata. Ari okempitari eejatzi, aririkami impokaajatemi maninkariite poñaachane inkiteki, iriñaaventapaakero pashine ñaantsi kaari kempityaarone nokamantzitakamiri pairani, irovasankitayeeteriita irirori.

⁹ Aritake nokantzitakami pairani, irootake napiitemiri iroñaaka nonkante: Tzimatsirika ovashiñaakerone nokinkithatakotapaakeriri Cristo pairani, irovasankitaataveeteriita.

¹⁰ ¿Irooma nokokovatzi iroñaaka ookimoyetashityaarine atziriite? Aña te, nokokovatatziiro ookimoyetariri Pava. Iroorikami nonkokovatemi ookimoyetashityaarine atziriite, tera iromperatane nonatye Jesucristo.

Irantavaire Pablo

¹¹ Pinkeme iyekiite, okaratzi nokamantakemiri Kameethari Ñaantsi, kaarira atziri iyotakayenarori.

¹² Aña iri Jesucristo iyotaakenarori maaroni, tema kaari atziri ashityaarone.

13 Pikemakotaiyakena tsika nokantaveta pairani eeniro nomonkarayevetaro jameyeteri nosheninkapayeeni Judío. Pikemakotaiyakena eejatzi osheki nokisaneentayevetakari kempisantayetanairiri Pava, novasankitaakaantavetaka osheki, nokovaveta novashaantakairimi ikempisantayetanai.

14 Tema nomaperovetanakityaaro naaka nomonkarayevetakaro jameyeteri pairani nosheninkapayeeni, tekatsira nokarayevetakari anaakotenane nokantavetakara.

15 Iro kantamaitacha pairani tekeramintha nontzimaajateeta naaka, jiyoshiitzitakana Pava. Iniroitera jetakotzitakana irootake jovavisaakoshiretantaanari.

16 Joñaakaanari Itomi, niyotakotairi. Ikovake noñaaventaineri kaari judío-tatsine tsika okantakota javisakoshiretantaitari. Tekatsira atziri nosampitanake nonkanteri: ¿Opaitama nanteri?

17 Te noshiyashiyetapaintari noñaapainteri etayetakarori jotyaantajanoritzi janta Jerusalén-ki. Aña apatziro novanakero niyaatanake Arabia-ki, ipoña nopiyapaaka irojatzi Damasco-ki.

18 Okanta avisakeranki mava osarentsi, ari niyaatashitakeriri Pedro noñeeri isaiki irirori Jerusalén-ki, intaani nosaikimovaitapaintziri okaratzi 15 kitaite.

19 Iro kantacha tera noñaapaake pashine otyaantajanori, intaani noñaapaakeri Jacobo irirentzi Avinkatharite.*

---

* **1:19** Jacobo, irijatzi ikantaitziri eejatzi Santiago.

²⁰ Omaperotatya okaratzi nosankinat zimiri, te namatavitzimi, jiyotzi irirori Pava.

²¹ Ipoña niyaatake nampitsiki Siria eejatzi janta Cilicia-ki.

²² Tekera iriñaayetenaata Judea-satzi ikaratzi kempisantayetanairiri Cristo,

²³ intaani ikemakoyetashitakana ikantaitzi: “Irikaranki maimanetairi pairani ikisaneentai, kovavetachari iraperotai, ikinkithatakotairo irirori tsika ikantaita ikempisantaitzi.”

²⁴ Irootakera iñaapinkathayetantakariri iroñaaka Pava ikemakoyetakena.

2

¹ Okanta avisakeranki 14 osarentsi, ari niyaatairi eejatzi Jerusalén notsipatanakari Bernabé ipoña Tito.

² Iro niyaatantakariki tema Pava oiminthashiryaaakenari. Okanta nareetakaranki janta, niyoshiitapaakeri napatotapaakeri jevayetziriri kempisantzinkari, nokamantapaakeri okaratzi nokinkithatakaayetairi kaari nosheninkata Kameethari Ñaantsi. Iro napatotantapaakariri onkantya eero amenaashivaitanta okaratzi nantayetakeri.

³ Te noñeero irishintsiventaitavakeri notsipatakari Tito irimatairo intomeshitaaninya, okantaveta griego-thari jinatzi irirori, kaari nosheninka.

⁴ Tema ari josatekashivaitakariki kashaavaitatsiri inkempisantemi, iriiyetake kovavevetacha intomeshitaaniyetakaantya. Te onimoyeteri irirori

isaikashivaitaiya kempisantayetsiri, onkempivaityaaromi intsiparyaakoventayetaateeri Jesucristo. Iro ikovaperotaiyini inkempitakotaityaari ikantaranki aparoni omperataari.

⁵ Iro kantacha te noshinetakaantero inkempitakoyetyaari, iro nokovaperotake iriyotakotero Kameethari Ñaantsi avisakoshiretantaiyaari.

⁶ Ikanta nokinkithavaitakaapaakeri jevari iñaapinkathayetziri kempisantaatsiri, onimotanakeri, tekatsi pashine ñaantsi inkantanakeri. (Kempitaka nokenashineentaka nokantake “jevari iñaapinkathataitziri jinatzi,” aña tekatsi atziri iramaakite Pava.)

⁷ Iro kaari otzimanta inkantavakenari, tema jiyotanake omaperotatya jotyaantakena Pava noñaaventaineri Kameethari Ñaantsi kaari totameshitaanitachane. Ikempitaakerira Pedro jotyaantakeri irirori inkinkithatakaayetairi nokaratzi notomeshitaaniyeta.

⁸ Tema iriitakera Pava otyaantakeriri Pedro inkinkithatakaayetairi totameshitaanitaari. Irijatzi otyaantakenari naaka nonkinkithatakaayetairi kaari nosheninkata.

⁹ Ikanta Jacobo, Pedro ipoña Juan, etayetakarori ijevatziri kempisantzinkari, jiyotanake iri Pava etakotaanari, iri shinetaakenarori nantayetakeri. Aripaitera jaakameethatanakena, ari ikempitaavakeri eejatzi Bernabé, ari onkantya niyaatakaantyaarori nonkinkithatakaayetairi kaari nosheninkata. Ari inkempitanakyaari irirori inkinkithatakaayetairi ikaratzi

totameshitaanitachari.*

¹⁰ Ipoña ikantanakena: “Aririka piyaayetake tsikarika, ontzimatye petakoyetaiyaari ashinonkainkariite.” Aritake nomatzitaikaro netakoyetakari, irootake nantapiintayetakeri.

Ikisathaitziri Pedro Antioquía-ki

¹¹ Ikanta jiyaatakeranki Pedro Antioquía-ki, tzi-matsi ikenakaashitakari irirori, ari nokisathatakeriri.

¹² Tema ovakera jiyaatakeranki Antioquía-ki, jimavetapaakaro kameethari, jayootapaakerira kaari isheninkata. Iro kantacha jareetaiyakaniranki irotyaantane Jacobo, ari otzimanakeri ikenashitane Pedro, jovashaantanakero jayoovetari kaari isheninkata. Iniroite itharovakaari areeyetapainchari ameyetarori itomeshitaanita.

¹³ Imatziyetanakaro pashine judío-payeeni kempisantavetainchari, ari ikempitzitanakariri eejatzi Bernabé irirori, jimatakotanakeri irikaite.

¹⁴ Ikanta noñaakeri Pedro te irimonkarayero kyaaryoori Kameethari Ñaantsi, ari napatotakeri ikaratzi kempisantayetatsiri, iñeeyakena maaroni nokantakeri Pedro: “Judío pinatzi eeroka, povashaantairo ameyetari pairani, pikempitakotari kaari asheninkata. ¿Opaitama pishintsiventanariri atziriite kaari judío-tatsine iroshiyakotairo akempiyeta aaka?”

¹⁵ Omaperovetatya, a-judío-tzi aakaite, te ankempitakovetyaari kaari asheninkata ikantaitapiintavetari ‘kaariperoshireri.’

---

* **2:9** Pedro, irijatzi ikantzitaitari eejatzi Cefas.

16 Iro kantacha, ayotzi iroñaaka tekatsira materone intampatzikashirete imonkar-avetyaaromi Ikantakaantaitane, aña apaniro jimatziro Jesucristo jovatampatzikashiretakai aventaashiretaari. Irootake aventaantaariri aaka, antampatzikashiretaita. Tema te omatero ovatampatzikashiretante Ikantakaantaitane.”

17 Intsityaa nonkantavake: Aririka ankoko-vatanakero irovatampatzikashireyetai Jesucristo, ari okanta ovashaantantanaarori akokovavetaro amonkarayeromi Ikantakaantaitane. Impoña intzime kantatsine: Kaariperoshiretakemi povashaantairo Ikantakaantaitane. ¿Omaperoma ikaariperoshiretakaakai Jesucristo? Aña tera.

18 Iroora amenaashivaitachari ashintsiventavakaiya, ankante: “Thame amonkaraayetairo maaroni Ikantakaantaitane.” Iro kempivaitakarori naperoteromi nomporokero tsikarika opaita kaari ovetsikachane kameetha, impoña eejatzi napiitairomi novetsikairo tsika okantajaantara pairani.

19 Tema okempivaitakarora nonkamapithatakityeeromi naaka Ikantakaantaitane, ari okarata-paake nopankiventaro nomonkaraayetairo. Intaani noñiuro nañagai nantayetaineri okaratzi ikovakaanari Pava.

20 Nokempitakaanakero nontsipatanaaty-eeyarimi Cristo ikemaantsitakaitakariranki ipaikakotaitakeri. Tema nokempitanaatyaari ikantaranki kaminkari, tekatsi irantanai, okaratzi nantayetanairi tera naaka nintakaashityaarone, Cristo antakaanarori. Naventaanaari Itomi Pava, tema iniroite jetakotaana, ikamimentaana.

21 Te nonkove napaatero ikaminthagaanara Pava. Irootake kaari nokantanta: Ontzimaty e amonkarayetero Ikantakaantaitane añaañyaarori ovavisaakoshireyetai. Tema aririkami nonkanti, amenaashityaami ikamimentayetakai Cristo.

3

*Inampishiretantai Tasorentsinkantsi
aventaashiretyaaririka Cristo*

1 Iyekiite nampiyetarori Galacia-ki, ¿tsikama okenakeka piyotane? ¿Ipaitama amatavitakemiri? Pairani osheki nokinkithatakaakemiro tsika ikantaitakeri Jesucristo ipaikakotaitakeri.

2 Intaani nokovi nosampitemi tsika ikanta inampishiretantakamiriranki Tasorentsinkantsi. ¿Irooma inampishiretantakamiri pimonkarayetziro Ikantakaantaitane? Aña tera. Iro kantakaantakerori paventaashireyetanaarira Cristo.

3 ¿Pipeyakotakaroma ovatampatzikashiretakemiranki Tasorentsinkantsi? ¿Irooma pipampithashiryaari piñaashintsivaitashitya apaniro pivathaki iroora othotyemineri ovatampatzikashiretemi?

4 ¿Amenaashityaama okaratzi pikemaantsiventakariranki? Kempitaka te amenaashivaitya.

5 Tema Pava otyaantakemiriri Tasorentsinkantsi, itasonkaventayetakemi, piñaayetakero opaiyeta kaari piñaapiintayeveta. ¿Irooma piñaantayetakarori okantakaantziro pimonkaraayetziro Ikantakaantaitane? Aña tera. Iro piñaantayetakarori paventaanaarira Jesucristo.

Jantzimotavakaari Pava itsipatari Abraham

⁶ Tema pairani Abraham-ni javentaanakarira Pava, irootake ikempitakaantaariri itampatzikashiretane.

⁷ Iro piyotaiyeerine eeroka, inkarate aventaashireyetaachaneri, iriitakera matakeroori ikempitakotaari Abraham-ni.

⁸ Jiroka Osankinajanorentsi iñaavaitakeri Pava pairani iñaanatziiri Abraham-ni, tema jiyotz-itataika aritake irovatampatzikashireyetairi pashinesatzi atziiriite kaari judío-tatsine aririka iraventaashireyetaiyaari. Ikantakeranki:

Tasonkaventaari pinatzi eeroka paventaashiretaana, ari nonkempitakaayetaiyaariri eejatzi pashinesatzi atziiriite.

⁹ Ari ikantamaitakari Pava tasonkaventa jovayetairi aventaashireyetzinkari, ikempitaakaantaari tsika ikantakeri pairani Abraham-ni javentaashiretakarira.

¹⁰ Tema ikaratzi aventaarori ipankiventaro irimonkaraayetairomi Ikantakaantaitane, tera onkantatye irothotyeero irimonkarayetero, ari irashinonkaayetaiya. Tema josankinaitake pairani kantatsiri:

Ari irashinonkaayetaiya inkarate kaari othotyeerone irimonkaraayetairo josankinaitakero Ikantakaantaitane.

¹¹ Ari okantamaita, tema tekatsi materone intampatzikashiretzimoteri Pava imonkaraayetairomi Ikantakaantaitane. Irootake ikantantaitari osankinarentsiki:

Tampatzikashire irinaatye aventaashireri, ari iriñeero irañaantaiyaaro.

12 Irooma Ikantakaantaitane te ari onkantya, tema josankinaitake kantatsiri:

Inkaraterika monkaratairone, iriitake ñeeroneri irañaaashireyetai.

13 Iro kantamaitacha ikamintha itsiparyaakoven-tai Cristo irovasankitaaventaiteromi Ikantakaan-taitane, aña iri jashitakaitaka apaniro jovasanki-taitakeri. (Iriitake okantakotakeri osankinar-entsi, ikantaitakeranki:

Ovasankitaari jinatzi ithataitziri inchakotaki.)

14 Iro jimatantakarori iroka Jesucristo, tema irootake ishinetaikeneriri pairani Abraham-ni. Ari okanta iñaantayetaarori kaari judío-tatsi itasonkaventayeetairi, itsipashireyetai maaroni Tasorentsinkantsi aventaashireyetaarira.

15 Pinkeme iyekiite noñaaventemiro okaratzi ameyetari aaka. Ontzimerika ompaitya antzimotavakaiyaari, osankinatakotziro iro iriyotantaityaari tzimatsi ashinetaineriri asheninka. Aririka osankinatakotakya, tekatsira materone irovashiñagairo okaratzi osankinatainchari.

16 Ari ikempitaakerori pairani Pava, tzimatsi ishinetaakeneriri Abraham-ni imperiri intsipataakeri incharinetyaari. Piñaakero iyekiite, tera iriñaaventakoiteri jaka inkarate incharinentayetanakyaari Abraham-ni, intaani iñaaventakota aponi incharinetyaari, iriitakera Cristo.

17 Ñaakero, iriitake jetaka Pava pairani Abraham-ni ishinetaakeneri, ikantakeri: “Abraham, tzimatsi antzimotavakaiyaari.” Ipoña avisakeranki okaratzi 430 osarentsi,

ari jimpoitairi Moisés-ni josankinayetairo Ikantakaantziri Pava. Iro kantamaitacha okaratzi josankinayetakeri Moisés-ni, tera ovashiñeero okaratzi ishinetzitakariri Pava pairani Abraham-ni irirori.

¹⁸ Tema iroorikami kovaperotachane amonkaraayetairomi Ikantakaantaitane añaaantyaarori impayetairi Pava, ame-naashityaamira okaratzi ishinetzitakaniriri pairani Abraham-ni. Tema pairani te otzim-itaveta Ikantakaantaitane irimonkarayerimi Abraham-ni, intaani javentaashiretakari Pava, irootake ishinetaantakaniriri irovavisaakoshire-tairi.

Ipaitama otzimantari ikantakaantaitziri

¹⁹ ¿Ipaitama otzimantakari Ikantakaantaitane? Iro otzimantakari oñaakantero ipiyathanka atziri-ite, irojatzi irareetantakyaari incharinetyaari Abraham-ni ishinetaitakeneriri pairani. Iri jotyaantake Pava maninkariite irosankinatakairi Moisés-ni Ikantakaantaitane. Iriira Moisés kantakoventakeriri atziriite.

²⁰ Tema osheki ikaratake kantakoventantaneri. Iriima Pava aparoni ikanta irirori.

²¹ ¿Ovashiñaakeroma Ikantakaantaitane okaratzi ishinetaakeneriri Pava pairani Abraham-ni? Aña te ovashiñeero. Iroorikami ovavisaakoshire-tantatsinemi Ikantakaantaitane, aritakemi omatakeromi ontsiparyaakoventayetaimi onantyaari antampatzikashireyetai aririka amonkaraayetanairo.

²² Iro kantacha, oñaarontakairo osankinarentsi omapero akaariperoshirevetaka. Ontzimatye

aventaashiretaiyaari Jesucristo, añaantaiyaarori ishinetakairi pairani Pava.

²³ Tema pairani tekera aventaashiretanaiyaata, kempivaitaka ashitakotatyeeemi Ikantakaan-taitane, oyaaventa akanta omonkaratya aventaashiretantyaari, te añaavetaro asaikashivaitya antayetairo anintakaanekiini aaka.

²⁴ Tema pairani iyotaane ovayetai Ikantakaan-taitane, okempitakaan-takai jiyotaitziri aparoni eentsi iriyotantyaarori ompaitya iranteri. Irootake iyotakairori eejatzi aventaashiretantaariri Cristo, ari okanta ovatampatzikashireyetantairi aventaashiretaarira.

²⁵ Aritakera ayoyetairo aventaashireyetaari, te onkovanaiya iyotaayetai Ikantakaan-taitane impaitya antayetairi.

²⁶ Tema aventaashirera povayetanairi Cristo, itomi jovayetanaimi Pava.

²⁷ Pikaratzira poviinkaatzimentaari Cristo, pikempitakaan-tanaatyaaro iriimi pinkithaatakotaiya.

²⁸ Tema pikaratzira paventaashiretanaari Jesucristo, tekatsi iramaakitanairi irirori, okantaveta: aakarika judío, terika a-judío-te, aakarika omperataari, terika omperataariite, aakarika shirampari, iroorika kooya, tema tekatsi ompaiyetya iroka, ovithaavakaa ikantakaayetai maaroni.

²⁹ Tema aventaashire povayetanairi Cristo, kempivaitajaantanaka eerokami incharinentayetyaami Abraham-ni, eerokatake ñeerone okaratzi ishinetaikeneriri pairani irirori.

4

¹ Pinkeme nonkante eejatzi. Ikempitakoitakari aparoni eenchaaniki jashitakaari iriri irovaakaro inkashiyakaiyaari apaata irantaritake. Okantavetaka iriivetaka ashitakaro irovaakaro, eenirora jeentsitzi, ikempitakotari ikantara aparoni otzikataari,

² tema tzimatsi kempoyiiniriri irovaakaro jashitakaariri iriri. Apaata aririka irantaritake, omonkarataakya ikantakeri ashitariri, aripaite impaitairi jashitakaitariri pairani.

³ Ari akantayevetakari aakaite pairani, akempitakotakari ikantaranki aparoni eentsi, akempivetakari eejatzi aparoni otzikataari, amonkaratashivaitakaro jameyeetapiintari jaka osaaviki.

⁴ Iro kantacha jinintapaitetapaakera Pava, jotyaantakeri Itomi, itzimantapaakaro aparoni tsinane, ontzimatye irimonkaratapaintero eejatzi irirori Ikantakaantaitane.

⁵ Iro jotyaantantaitakariri onkantya isaikashivaitantaiyaari monkaraayeveetarori Ikantakaantaitane. Iro añaaantaarori itomintayetai Pava.

⁶ Tema itomi pinayetaatzi Pava, jotyaantakemiri Tasorentsinkantsi irinampishiretantaami. Iriitake ñaavaitakaayetairi aririka amanayete, akantzi: “¡Apá, Ashitanari!”

⁷ Ñaakero te pikempitakotaari ikantaranki otzikataari, itomi jovayetaimi Pava. Tema itomintaami, ikovake piñaayetairo okaratzi ikashiyakaakemiri.

Ampankiventyaarorika   Ikantakaantaitane

akempitanaatyaari pimantaari

⁸ Tema pairani te piyovetari Pava, intaani pivavanetashiyetakaro irovetsikanepayeeni atziri, irootake omperayetakamiri. Temaita ompavavetya iroka.

⁹ Irooma iroñaaka piyotairi eeroka Pavaperotatsiri. Ankantakotero, aña iriitake Pava iyotzimiri eeroka, jaakameethataimi. ¿Opaitama pikovantari papiitairo pikantavetara pairani? Tera apantyaaro. ¿Pikovatziima pinkempitakotaiyaari pimantaari?

¹⁰ Tema poimairentapiintantakaro kitaitepayeeni, kashiripayeeni, eejatzi osarentsipayeeni.

¹¹ Te pinimotakaayetenaro iroñaaka. Kempitaka amenaashiyetaka okaratzi niyotaayevetakamiri.

¹² Iyekiite, pinkeme nonkantemiri: Ontzimatyepinkempitaiyaana naaka, tema novashaantairo nokantaveta pairani, nokempitakotaamiro pikan-taiyani eerokaite pairani. Te pimanintashire-tavakena

¹³ nomantsiyavaivetatya, nosaikimotakemi, ari okanta netantapaakarori noñaaventzimiro Kameethari Ñaantsi.

¹⁴ Aña te pimanintashiretavakena piñaavakenara nomantsiyavaitake, pinkempitakaantakena naakami imaninkarite Pava, paakameethataiyakena. Pikempitakaantakena eejatzi iriirikami paakameethatakemi Jesucristo.

¹⁵ Pairani ovakera piñaavakena iniroite pikimoshireventavakena. Kempivaitakami aritake pantakenaromi aririkami nonkantemimi: “Iyekiite, pinkithoryeenaro poki pimpenaro.” Iro pantantyaarori iroka tema iniroite petakotakana.

¿Tsikama opaita kaari pikimoshireventantaana iroñaaka?

¹⁶ ¿Piñaajaantakema nokisaneentatziimi okaratzin oñaaventziro kyaaryoori?

¹⁷ Iyekiite, ikaratzin kovayetatsirin intzipinashireyetakaiyaami, ikovayetatzin irirorin pimpampithashiretakoterin kameethashirejinayetzi. Tera inkameethashireyete, aña ikovayetatzin pinthainkashireyetaina naaka, iro paakameethayetantyaaririn irirorin.

¹⁸ Kameethara iyekiite onkantaityeeyaani paakameethatapiintena, te onkovajaantya nosaikimotemi.

¹⁹ Notomiite, iniroitera okatsitzimotana nopampithashiretakoyetami, kempivaitaka okatsitakotzin tsinane. Eenirora onkatsitzimotatyeeena irojatzin pimonkaratantakyaarorin jinintakaakemirin Cristo.

²⁰ Tsika nonkantaajatyaaka nosaikimotantyaamirin iroñaaka janta onkantyanonkinkithavaitakaantyaamirin kameetha. Tema te niyote opaita avishimotakemirin.

Oshiyakaaventantzin Sara ipoña Agar

²¹ Nokovin irakena ikaratzin kovayetatsirin imonkaraayetairo Ikantakaantaitane. ¿Tema inkemakotero tsika okantakota?

²² Jiroka okantakota: Pairanin itzimake apite itomi Abraham-nin. Etakarorin itomin, iro ovaiyantakerin irotzikatane, iriima pashine itomin, iro ovaiyantakerin iinaperorin, kaarin jotzikata.

²³ Tema inintakaanekiini Abraham-nin jovaiyantakaakero irotzikatane, irootakera tasonkacha jovaiyantapiintaitzirin eentsiite. Iriima ovaiyantak-

eri iinaperori, jinashitakara irirori, tema iriitake ishinetakenerori Pava.

²⁴ Tzimatsi ipaita oshiyakaaventakeri iroka apite tsinane, tema apite okaratzi antzimotavakaantsi. Tsinaneka paitachari Agar otzikataaro, irootake kempiyetakariri ikaratzi pankiventayetarori irimonkarayeromi Ikantakaantaitane josankinatakaantakeri pairani Pava otzishiki Sinaí.

²⁵ Iroka otzishi Sinaí saikatsiri Arabia-ki, ari ipaitaitzirori eejatzi Agar. Ikaratzi otomiyetari Agar, ikempitakotaro tsika okanta jotzikataitaro iroori. Iriitakera oshiyakaaventari Jerusalén-satzi pankiventashivaitarori Ikantakaantaitane.

²⁶ Irooma pashine tsinane iinaperotari Abraham-ni kaari jotzikaitari, iroora oshiyakaaventakeriri anintaayetaachaneri pashineki nampitsi paitachari eejatzi Jerusalén saikatsiri inkiteki.

²⁷ Iro josankinatakoyeetakerori pairani ikan-taitake:

Okantavetaka te povaiyante, maanirothaki pinavetaka, iro kantamaitacha iniroite piñeero pinkimoshiretai.

Te piñaavetaro pinkemaantsitya povaiyante, pintharomentaventya.

Tema osheki tzimaatsine povaiyane okantavetaka jimanintaveetakami, ari panaakotairo tzimavetachari oime.

²⁸ Iyekiite, ari akempitaari Isaac otomira iinaperori Abraham-ni, tema tzimatsi ikashiyakaitakairi eejatzi aakaite.

29 Ikempitaranki otomi tsinane otzikataaro tzi-maintsiri inintakaanekiini Abraham-ni, iniroite ikisaneentakeri otomira iinaperori tzimaintsiri inintakaanekiini Tasorentsinkantsi. Irootakera tasonkachari eejatzi iroñaaka.

30 Iro kantamaitacha ¿Opaitama ikantaitakeriri Abraham-ni osankinarentsiki? Tema ikantaitake: Ontzimatyepomishitovero potzikatane, iyaataita, aanairiita otomi. Tema iri otomi piinaperori ashitaiyaarone okaratzi tzimimotzimiri.

31 Ari okantamaita iyekiite, tera otomintayetai otzikataaro, aña akempitayeetaari otomi kaari otzikataaro.

5

Pinkyaaryooventairo piñero pisaikashivaitaa

1 Tema iriitake Cristo tsiparyaakoventairi, irootake añaantayetaarori asaikavaiyetashitaa. Ontzimatyepomishitovero ankyaryooventayetairo, tema te arite apiitairo ankempitakoyetaiyaari ikantaranki otzikataari.

2 Pinkeme nonkanteri. Naakatakera Pablo kamantzimirori iroka ñaantsi. Aririka pinkove pimonkarayero intomeshitaaniitemi, amenaashivaitakara pikempisantanairi Cristo.

3 Nokovi napiitero nonkanteri ikarayetzi kovatsiri intomeshitaaniitya, ontzimatyeeera irothotyeeeromi maaroni Ikantakaantaitane.

4 Tema ikaratzi kovanaatsiri irimonkarayeromi Ikantakaantaitane onkantya irovatampatzikashireyetantyaarimi, itsiparyaapithaitakenerira Cristo, te iriñero neshinonkaantsi.

5 Irooma aakaite, ikantakaakaro Tasorentsinkantsi akempisantairi Cristo, oyaakoventashire oviri irovatampatzikashiretai.

6 Tzimayetatsi tomeshitaanitachari, iriima pashine te jimatziro irirori. Te onkovanaiya iroka jashiyetaira Cristo. Iro kovaperotacha ankempisantaperotanairi ari onkantya etakoyetavakaantanaiyaari.

7 Pairani kameetha pikanta pikempisantayetanake. ¿Ipaitama ovashaantakaakemirori kyaaryoori?

8 Tera iri ovashaantakayemirone etajaan-tanakamiri jiyoshiiyevetakami.

9 Tema ikantaitzi: “Kapicheeni onaveta shineyakaarori tanta, aritake omatakero oshineyakairo maaroni tantapatha.”

10 Naventaakari naaka Avinkatharite, iri pampithashiretakaimine eero poshoretantaro pashineyetatsiri. Iro kantamaitacha, ari irovasankitaitakeri kovatsiri intzipinashireyetakaimi, onkantavetakya tsikarika intzime.

11 Iyekiite, te noshintsiventemiitsi pintomeshitaanietya. Arimi nonkantya, ¿Arima inkisaneentzimentaitakenaromi noñaaventziro ipaikakotaitakeri Cristo?

12 Iro kantamaitacha, ikaratzi kovayetatsiri intzipinashireyetakaimi, nokovataike naaka iri pithokashitataitachanemi intotaanitya.

13 Pinkeme nonkante iyekiite. Jiyoshiitayee-taimi okanta piñaantayetaaro pisaikashivaiyetaa. Iro kantamaitacha, te arite pantayetairo okaratzi pinintakaashiyetari eeroka. Aña iro

kameethatatsi petakotavakaayetaiya.

¹⁴ Osheki inaveta ñaantsi josankinayeetakeri Ikantakaantaneki, iro kantamaitachari, aparoni okanta kovaperotachari ayotairi, okantzi:

Petakotaiyaari pisheninka, pinkempitakaantairi petakotaro pivatha eeroka.

¹⁵ Irooma aririka povatsimaavakaayetya, impoña pinkisavakaayetya eejatzi, arira piñaakero pimpeyashiretavakaiya.

Jinevetashiyetari, ipoña ikovakaantziri Tasorentsinkantsi

¹⁶ Pinkeme nonkanteri: Aririka pantapiintayetairo ikovakaimiri Tasorentsinkantsi, arira piñeero povashaantairo pinevetashiyetari.

¹⁷ Tema tzimatsi pinevetashiyetari eeroka, tzimatsi eejatzi ikovakaimiri Tasorentsinkantsi. Tera oshiyavakaa iroka, aña onashiyeta. Ari okanta eero pantapiintantaro pinevetashiyetari.

¹⁸ Tema iriirika Tasorentsinkantsi antakaanaimirone jinintakaayetzimiri, tera pañiimotairo Ikantakaantaitane.

¹⁹ Tera jomaanta antapiintayetzirori inevetashiyetari, jiroka ikantayeta: Te ikinayetaro itsipatari, imayempivaitzi, ipaantavakaavaita, ñaathatashivaitantaneri jinatzi,

²⁰ jamanayetziri jovetsikayeetari, isheryaayeta, ikisaneentavakaavaita, iñaanaminthatavakaiyani, te iraventaavakaiya, ikatsimatavakaa, imaimanetavakaa, te jariperotavakaa, te jaapatziyavakaa,

²¹ ikisaneentakotavakaaro jashiyetari, jovavakaa, ishinkivaiyeta, inevekitakaro iroimoshirenkavaiya irantantyaarori

kaariperori, jantayetziro tsikarika opaiyetari. Tema irootake noshintsithatakemiri pairani eero pantantayetaro iroka. Tema aririka pantayetakero, eero piñeero impinkathariventaimi Pava.

²² Irooma okaratzi jantakaantziri Tasorentsinkantsi, añiuro etakotantya, tharomenta ankantya, kameetha asaikanai, eero athaavakovaita, kaminthaa ovante, aakameetha ankantante, oshiretanaiya kameetha,

²³ tsinampashire ankantya, eero anevetashitaro opaiyetari. Tera onthañapithatairo Ikantakaantaitziri amayetairo irokapayeeni.

²⁴ Iro kantacha, ikaratzi ovashaantairori kaariperori jashiyetaarira Cristo, kempivaitaka impaikakotaatyeroomi okaratzi inebetapiintashitari irantashiyetyaarimi irirori.

²⁵ Tema inampishiretantaira Tasorentsinkantsi, ontzimatyee amayetapiintairo okaratzi ikovakaayetairi.

²⁶ Te onkameethate asagaaventavaitya, te onkameethate ankantzimoneentakaavaityaari asheninka, te onkameethate eejatzi ankisaneentakovaiteri jashiyetari pashine.

6

¹ Iyekiite, aririka piñe tzimatsine ikenakaashitane, tema antakishire pikantaka eeroaka, pinkaminayeri. Paamaventya pikishirikari, otzimikari pikenakaashitane eeroaka.

² Pampitakotavakaayetanaiya, pinkempitakaantero povatsinaryaakotavakaatyeyyaami

janayeetziro tenari. Tema ari onkantya
pimonkaraantyaarori pantayetanairo
ikovakayimiri Cristo.

³ Tzimatsirika pampithashirevaitachari,
inkante: “Iriipero nonatzi naaka.” Apaniro
jamatavivaitaka tema tekatsi impaitamatsitya
irirori.

⁴ Aña ampampithashiretakotya maaroni,
inkene ankimoshireventavaitya. Eero
akantashirevaitashita: “Nanaakeri irinta.”

⁵ Tema maaroitni otzimayetzi amayeri.

⁶ Ikaratzi ikinkithatakaapiintaitziri iñaane Pava,
okameethatzi impinayeeteri iyotayimiri, tema tz-
imatsi kovityiimoyetariri irirori.

⁷ Tekatsira materone iramataviteri Pava.
Ikaratzi kovayevetachari iramataviterimi,
apaniro jamatavivaitaka. Okempivaitakaro
opaitarika impankiiterimi, aririka onkithotanake
eero opashinetzi okitho irojatzi inkoyeetai tsika
okanta ipankiitakeri.

⁸ Ari ikempitari ikaratzi antapiintakerori
inevetashiyetari, kempitavaitaka iraaavataaty-
eeromi ovasankitagaantsi. Iriima ikaratzi an-
tayetanairori ikovakaantziri Tasorentsinkantsi,
kempitavaita iri aavataironemi kañaanetaantsi.

⁹ Ontzimatyee aamaventya eero aperaven-
tantaro antayetairo kameethayetatsiri. Eekero
aatakaanakityeero eero okantzimoneentavaitai,
iro añaantaiyaarori kempivetarori jaavataitakeri.

¹⁰ Irootake okovaperotantari aneshi-
nonkayetaiyaari maaroni, aakara kyaaryoopero-
tavakaachane akaratzi akempisantayetaira.

Itharomentaro Pablo ipaikakotzimentakari Cristo

¹¹ Iyekiite, naakara osankinatajaantzimirori nakoki iroka, antaropayeeni nokantayetakemiro.

¹² Tema ikaratzi shintsiventakemiri pintomeshitaaniyetya, inintakaashivaitaro irirori, iro irinimotakaantashityaariri ikarataiyini. Ari onkantya eero imaimaneventaitantari iriñaaverteri Cristo ipaikakoitakeri.

¹³ Tema ikaratzi totameshitaanitainchari, tetya irimonkaragaajatero Ikantakaantaitane. Iro kantacha ishintsiventaiyakemi eeroka pintomeshitaanitaiyaani, ari onkantya irasagaaventantyaari aririka irimatakaakemiro ishintsiventzimiri.

¹⁴ Irooma naaka te nonkove nasagaaventavaiya, aña iro nokovataike nontharomentaiyaaro ipaikakotaitakeri Avinkatharite Jesucristo. Tema ipaikakotzimentakanara naaka Cristo, okempivaitanaaromi onkamapithatatyeenami osavisato, ari nokempitzimotakaro eejatzi naaka nokamapithatakeri osavisato.

¹⁵ Tekatsira ompaitzimotanaiyaari Cristo aakarika tomeshitaanitari, terika antomeshitaanitya. Aña iro kovaperotanaachari ikempitakaantayeetai ovakerami irovetsikayeetai.

¹⁶ Inkarate kempisantayetairone nokantayetakeri, ari irisaikayetai kameetha, kamintha irovayeeetairi. Arira inkantayetaiyaari ikaratzi jashiperoyetaari Pava iroñaaka, ikempitaavetakari pairani Israel-mirinkaite.

¹⁷ Ari okaratapaake iyekiite, te nonkove irimaimanevaitaitena. Tema oshekitake jovirontzimentaitakenari naaka Avinkatharite Jesús.

Overaantarori ovethataantsi

¹⁸ Iyekiite, onkamintha ineshinonkayetaiyaami
Avinkatharite Jesucristo. Arira onkantyaari.

**KAMEETHARI ÑAANTSI: Ñaaventaitzirira
Avinkatharite Jesucristo**
**The New Testament in the Pichis Ashéninka language of
Peru**
**El Nuevo Testamento in la Pichis Ashéninka lingua de
Peru**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka, Pichis

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023
b72f15e8-2b09-5a3e-bcda-702eafc504d4